

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU AB LIETUVOS PAŠTUI TEIKIANT PASLAUGAS

TYRIMO

2026 m. Nr. (26)SN-80)

Vilnius

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2026 m. kovo 11 d. gautas pareiškėjos (duomenys neskelbtini) (toliau – Pareiškėja) skundas, kuriame nurodoma, kad Pareiškėja yra asmuo su judėjimo ir kitomis negaliomis. Pareiškėja nurodo, kad dėl negalios negali ilgai vaikščioti, vairuoti, saugiai judėti ar naudotis viešuoju transportu. Pareiškėjai pagal jos gyvenamosios vietos adresą yra priskirtas Maišiagalos paštas, kuris yra 12 km nuo Pareiškėjos namų. Skunde nurodoma, kad naudojantis Maišiagalos pašto paslaugomis, Pareiškėjai kyla įvairių nesklandumų: Pareiškėjai laiku nepristatomos piniginės išmokos, laiku nepristatomos pašto siuntos, paštininkai neatvyksta atiduoti neregistruotų laiškų. Pareiškėja nurodo, kad jai patogiau būtų naudotis Riešės pašto skyriaus, kuris yra 8,9 km nuo Pareiškėjos namų, paslaugomis. Pareiškėja taip pat nurodo, kad neturi galimybių saugiai įrengti gaunamųjų laiškų dėžutės. Dėl šios priežasties nėra kaip saugiai palikti pašto siuntų ar korespondencijos. Pareiškėja pašto skyriaus darbuotojams yra nurodžiusi savo telefono numerį, tačiau pašto darbuotojai su Pareiškėja nesusisiečia dėl pašto siuntų, korespondencijos pristatymo. Pareiškėja nurodė, kad yra kreipusis į AB Lietuvos pašta dėl pašto skyriaus keitimo, tačiau nesulaukė jokio atsakymo.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 2026 m. kovo 19 d. raštu Nr. (26)SN-80)S-135 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į AB Lietuvos pašta, prašydama ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo rašto gavimo dienos pateikti savo poziciją dėl skunde nurodytos situacijos.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė :

Tarnyboje 2026 m. balandžio 3 d. gauti AB Lietuvos pašto (toliau – ir Bendrovė) paaiškinimai. Paaiškinimuose Bendrovė nurodo, kad 2025 m. gruodžio 12 d. gavo Pareiškėjos kreipimąsi, kuris buvo perduotas Maišiagalos pašto skyriaus darbuotojams, tačiau dėl žmogiškosios klaidos atsakymas raštu Pareiškėjai nebuvo pateiktas. Gavus pakartotinį Pareiškėjos kreipimąsi, raštu Nr. SD-2026/1200 Pareiškėjai buvo pateiktas atsakymas. Šiuo raštu Bendrovė informavo apie adresų priskyrimo tvarką, taip pat apie tai, kad klientus (įskaitant klientus su negalia), gyvenančius kaimiškose vietovėse ar miesteliuose, aptarnauja mobilusis laiškininkas, tad siuntos išsiuntimo, pristatymo atveju ar pageidaujant kitos Bendrovės paslaugos, Pareiškėja gali naudotis mobiliojo laiškininko paslauga. Naudojantis mobiliojo laiškininko paslauga, klientui nebereikia keliauti į pašto skyrių. Adresai konkreitiems pašto skyriams priskiriami atsižvelgiant į būtinus atstumo reikalavimus ir daugumos klientų poreikius – visada įvertinama visų teritorijoje esančių pašto skyrių veikla, įvertinami vietos gyventojų srautai, jų poreikis pašto paslaugoms, būsimas atstumas iki pašto paslaugų teikimo vietos, administracinis teritorijų paskirstymas ir kt. Pašto siuntos siunčiamos ir skirstomos pagal ant siuntos nurodytą gavėjo adresą, o paštuose gavėjams pristatomos pagal sudarytas pristatymo apylinkes, todėl išskirti vienu adresu siunčiamas siuntas ir jas pristatyti kitam (ne pagal priskyrimą priklausančiam) paštui nėra galimybių. Atsižvelgiant į išdėstytą informaciją bei į tai, kad Pareiškėjos gyvenamojoje vietovėje gyvena daug žmonių, Pareiškėjos gyvenamosios vietos adresas buvo priskirtas Maišiagalos paštui.

Norėdami gauti siuntas į pageidaujamą pašto skyrių, kuriame siuntas atsiimti būtų patogiausia, klientai taip pat gali pasinaudoti ir kitomis Bendrovės teikiamomis paslaugomis: siuntų siuntimas su nuoroda „Iki pareikalavimo“ – siuntos su šia nuoroda pristatomos į gavėjo pasirinktą paštą, kur jis gali jas atsiimti, taip pat „LP EXPRESS“ paštomatų paslaugos – siunčiant siuntą galima pasirinkti patogiausią paštomatą jos atsiėmimui.

Bendrovė taip pat pažymėjo, kad klientai, norintys naudotis kitomis paslaugomis – siųsti siuntas, atsiimti pensiją, sumokėti mokesčius, – gali laisvai rinktis bet kurį jiems patogų paštą, nepriklausomai nuo priskirto pagal gyvenamosios vietos adresą.

Bendrovė nurodė, kad paprastos korespondencijos siuntos pristatomos į gavėjo gaunamųjų laiškų dėžutę, registruotosios – ant siuntos nurodytu gavėjo adresu ir įteikiamos gavėjui pasirašytinai. Jei pristatymo metu siunta dėl tam tikrų priežasčių neįteikiama / nepristatoma, apie gautą siuntą

gavėjas informuojamas pranešimu, kuris išsiunčiamas SMS žinute ant siuntos nurodytu telefono numeriu arba popieriniu pranešimu, pristatomu į gavėjo gaunamųjų laiškų dėžutę. Tokias siuntas gavėjas yra kviečiamas atsiimti atitinkamą adresą aptarnaujančiame pašto skyriuje. Bendrovė pažymėjo ir tai, kad pareiga įsirengti gaunamųjų laiškų dėžutę tenka gavėjui. Jei gavėjas neturi galimybės įsirengti nuolatinės gaunamųjų laiškų dėžutės, Bendrovė rekomenduoja įsirengti laikiną gaunamųjų laiškų dėžutę, ją galima įrengti prie įvažiavimo ar įėjimo į sklypą, taip pat ant ar šalia gatvės esančių statinių – namo sienos, tvoros ar specialiai tam skirtų stovelių. Jei gavėjas gaunamųjų laiškų dėžutės neturi, siuntos, popieriniai pranešimai yra saugomi pašte. Tokiu atveju gavėjas turėtų informuoti siuntėją, kad adresuojant siuntą nurodytą kontaktinį gavėjo telefono numerį ar el. pašto adresą. Esant šiai informacijai, pranešimas išsiunčiamas elektroninėmis priemonėmis.

Lygių galimybių kontrolierė

konstatuoja:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Pareiškėja nepatyrė diskriminacijos dėl negalios, kadangi ji neturi galimybės pasirinkti arčiau jos gyvenamosios vietos esančio pašto skyriaus. Kitaip tariant, buvo siekiama nustatyti, ar Lietuvos paštas, kaip paslaugų teikėjas, tinkamai vykdė pareigą užtikrinti visiems vartotojams vienodas galimybes gauti tas pačias paslaugas, neatsižvelgiant į jų asmenines savybes, šiuo atveju – negalią.

Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencijos¹ (toliau – Konvencija) 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos šalys, pripažįsta, kad prieš įstatymą visi asmenys lygūs ir lygūs pagal įstatymą, taip pat turi teisę į lygiavertę įstatymo apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymo teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo. Valstybės, šios Konvencijos šalys, draudžia bet kokią diskriminavimą dėl negalios ir garantuoja asmenims su negalia vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo diskriminavimo dėl bet kokios priežasties (Konvencijos 5 straipsnio 2 dalis). Konvencijos 9 straipsnyje „Prieinamumas“ įtvirtinta pareiga valstybėms, šios Konvencijos šalims, siekti, kad asmenys su negalia galėtų gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, imtis atitinkamų priemonių, užtikrinant asmenims su negalia lygiai su kitais asmenimis fizinės

¹ 2024 m. rugsėjo 27 d. autentiškas vertimas (Vyriausybės kanceliarijos posėdžių skyrius), <https://socmin.lrv.lt/public/canonical/1724900267/3014/JT+asmen%C5%B3+su+negalia+teisi%C5%B3+konvencija.LT.2024.08.27.pdf>

aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. Šios priemonės, kurios apima prieinamumo kliūčių ir trukdžių nustatymą ir pašalinimą, *inter alia* taikomos keliams. Be to, pagal Konvencijos 30 straipsnį, valstybės, šios Konvencijos šalys, privalo imtis visų atitinkamų priemonių, kad užtikrintų, kad asmenys su negalia turėtų galimybę patekti į kultūros renginių ar paslaugų vietas (1 dalies c punktas).

Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių komitetas 2014 m. gegužės 22 d. Konvencijos 9 straipsnio „Prieinamumas“ Bendrojoje pastaboje Nr. 2 (toliau – Pastaba) nurodė, jog prieinamumas yra asmenų su negalia gyvenimo savarankiškai ir visapusiško bei lygiateisio dalyvavimo visuomenės gyvenime prielaida. Be fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacijos ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumo asmenys su negalia neturės lygių galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime (Pastabos 1 straipsnis). Svarbu, kad prieinamumo klausimas būtų sprendžiamas visais aspektais, apimant fizinę aplinką, transportą, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas. Subjektų, valdančių pastatus, transporto infrastruktūrą, transporto priemones, informaciją ir ryšius, taip pat paslaugas, juridinio asmens statusas ir viešasis ar privatus pobūdis nebeakcentuojami. Visuomenei tiekiamos prekės, produktai ir teikiamos paslaugos turi būti prieinamos visiems, neatsižvelgiant į tai, ar juos / jas valdo ir (arba) tiekia / teikia valstybės institucija, ar privati įmonė. Asmenys su negalia turėtų turėti vienodas galimybes naudotis visomis visuomenei tiekiamomis prekėmis, produktais ir teikiamomis paslaugomis taip, kad būtų užtikrintos veiksmingos bei vienodos galimybės ir gerbiamas jų orumas. Toks požiūris kyla iš draudimo diskriminuoti; prieinamumo galimybių neužtikrinimas turėtų būti laikomas diskriminacija, nesvarbu, ar kaltininkas yra viešasis, ar privatus subjektas. Prieinamumas turėtų būti užtikrintas visiems asmenims su negalia, nepaisant negalios pobūdžio, neišskiriant jų jokiais pagrindais – rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitų įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, turto, gimimo ar kitokios padėties, teisinės ar socialinės padėties, ar amžiaus. Sprendžiant prieinamumo klausimą reikėtų ypač atsižvelgti į asmenų su negalia lyties ir amžiaus aspektus (Pastabos 13 straipsnis).

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis asmenų lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs; žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl lyties,

rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (be kitų, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d., 2019 m. sausio 11 d., 2023 m. spalio 4 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos.

Pagal Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalį, diskriminacija – tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje apibrėžiama kaip elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui.

Pagal Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalį, netiesioginė diskriminacija – veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis. Sąlygų nesudarymas negalią turintiems asmenims gauti paslaugas galėtų būti laikomas netiesiogine diskriminacija negalios pagrindu.

Pagal Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą diskriminacijos sąvoką, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, siekiama nustatyti, ar tam tikras elgesys, teisės norma, praktika galėtų tam tikrą asmenį dėl tam tikro asmens tapatybės požymio (aptariamam atveju – dėl negalios) priversti atsidurti mažiau palankioje padėtyje nei kitas asmuo, neturintis šio požymio.

Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Tyrimas pradėtas gavus Pareiškėjos skundą, kuriame nurodoma, kad Bendrovė nesudaro sąlygų Pareiškėjai pasirinkti pašto skyriaus, esančio arčiau jos gyvenamosios vietos. Pareiškėja nurodė, kad jos gyvenamosios vietos adresas yra priskirtas Maišiagalos pašto skyriui, tačiau Pareiškėjai artimesnis ir patogesnis pašto skyrius yra Riešėje. Maišiagalos pašto skyriumi Pareiškėjai naudotis yra nepatogu dėl jos turimos negalios ir imuninės ligos. Pareiškėja nurodė, kad kreipėsi į Bendrovę su prašymu pakeisti jos gyvenamosios vietos adresui priskirtą pašto skyrių, tačiau iš Bendrovės nesulaukė jokie atsakymo. Pareiškėja skundėsi, kad Maišiagalos pašto skyriaus darbuotojai laiku nepristato piniginių išmokų, pašto siuntų, paštininkai neatvyksta atiduoti neregistruotų laiškų.

Tiek savo 2026 m. kovo 23 d. atsakyme Pareiškėjai, tiek paaiškinimuose Tarnybai Bendrovė nurodė, kad negali tenkinti Pareiškėjos prašymo jos gyvenamosios vietos adresą priskirti Riešės pašto skyriui (vietoje Maišiagalos pašto skyriaus). Bendrovė nurodė, kad adresai yra priskiriami pašto skyriams pagal pašto kodus ir atsižvelgiant į administracinių vienetų stambumą, t. y. įvertinama visų teritorijoje esančių pašto skyrių veikla, vietos gyventojų srautai, jų poreikis pašto paslaugoms, būsimas atstumas iki pašto paslaugų teikimo vietos, administracinis teritorijų paskirstymas ir kt. Taip pat Bendrovė paaiškino, kad siuntos siunčiamos ir skirstomos pagal ant siuntos nurodytą gavėjo adresą, o paštuose gavėjams pristatomos pagal sudarytas pristatymo apylinkes, todėl išskirti vienu adresu siunčiamas siuntas ir jas pristatyti kitam (ne pagal priskyrimą priklausančiam) paštui nėra galimybių.

Siekiant įvertinti susiklosčiusią situaciją, būtina nustatyti, ar Bendrovės atsisakymas priskirti Pareiškėjos gyvenamosios vietos adresą konkrečiam pašto skyriui yra pagrįstas objektyviomis aplinkybėmis.

Lietuvos Respublikos pašto įstatymo 2 straipsnio 27 dalyje nurodyta, kad universalioji pašto paslauga turi būti teikiama visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje visiems tokią paslaugą pageidaujantiems gauti pašto paslaugos naudotojams. Pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2025 m. kovo 20 d. įsakymo 3-112 „Dėl universaliosios pašto paslaugos teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ 13 punktą, universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo priskirti visas Lietuvos Respublikos teritorijas paslaugos teikimo vietoms ir informaciją apie teritorijas, priskirtas paslaugos teikimo vietoms, paskelbti savo interneto svetainėje.

Vadovaujantis minėtu teisiniu reguliavimu, Lietuvos paštas turi pareigą priskirti visas Lietuvos teritorijas konkrečioms pašto skyriams ir užtikrinti universaliosios pašto paslaugos teikimą visiems vartotojams. Bendrovė nurodė, kad šią pareigą vykdo atsižvelgdama į administracinių vienetų stambumą, įvertindama visų teritorijoje esančių pašto skyrių veiklą, vietos gyventojų srautus, jų poreikį pašto paslaugoms, būsimą atstumą iki pašto paslaugų teikimo vietos.

Tiriamos situacijos atveju, Pareiškėja išreiškė norą, kad jos adresas būtų priskirtas Riešės pašto skyriui. Skunde Pareiškėja pakankamai nepagrindė aplinkybės, dėl ko Riešės pašto skyrius yra prieinamesnis negu Maišiagalos pašto skyrius. Pareiškėja nurodė, kad nuo jos namų iki Maišiagalos pašto skyriaus yra 12 km, o iki Riešės pašto skyriaus – 8,9 km. Pareiškėja nurodo, kad turi judėjimo negalią ir imuninę ligą, dėl ko jai sunku saugiai judėti. Tačiau vien tik atstumo skirtumas savaime neleidžia daryti išvados, kad vienas iš išvardintų pašto skyrių yra iš esmės prieinamesnis nei kitas, juolab kad nepateikta papildomų duomenų apie susisiekimo galimybes, infrastruktūrą ar kitas objektyvias aplinkybes, kurios lemtų skirtingą šių vietų pasiekiamumą.

Be to, Bendrovė nurodė, kad pašto skyrių aptarnavimo teritorijos yra nustatomos pagal objektyvius kriterijus ir vieno adreso išskyrimas iš bendros sistemos nėra galimas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju nepakanka duomenų konstatuoti, jog Pareiškėjai dėl jos negalios buvo sudarytos mažiau palankios sąlygos naudotis pašto paslaugomis.

Pareiškėja taip pat nurodė, kad susidūrė su įvairiomis kliūtimis naudodamasi pašto paslaugomis: pavėluotai gaunamomis išmokomis, įvairia korespondencija. Pareiškėja nurodė neturinti

galimybės įsirengti gaunamųjų laiškų dėžutės, kurioje pašto darbuotojai galėtų palikti Pareiškėjai skirtą korespondenciją.

Pašto įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad gaunamųjų laiškų dėžutes įrengia gavėjai. To paties įstatymo 9 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad tuo atveju, kai neįmanoma pristatyti pašto siuntos, pašto paslaugos teikėjas per E. pristatymo sistemą, jeigu gavėjo elektroninio pristatymo dėžutė yra aktyvi, ar kitais tokio pranešimo gavimą užtikrinančiais būdais, įskaitant kitas elektroninių ryšių priemones, informuoja gavėją apie gautą pašto siuntą ir nurodo, kur ir kada gavėjas gali atvykti jos atsiimti.

Vadovaujantis Pašto įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu, pašto paslaugų teikėjas turi pareigą registruotąsias pašto siuntas pristatyti gavėjui arba kitam asmeniui, kuriam gavėjas pavedė atsiimti pašto siuntą, o kitas pašto siuntas įdėti į gaunamųjų laiškų dėžutes ar pristatyti kitu būdu. Nepavykus pašto siuntų pristatyti gavėjui, pašto paslaugų teikėjas privalo šias siuntas saugoti vieną mėnesį (Pašto įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 5 punktas). Pagal Pašto paslaugų teikimo taisyklių 7 dalį ([Pašto paslaugų teikimo taisyklės](#)), korespondencijos siuntų ir pašto siuntinių pristatymas vykdomas per laiškininką, pašto siuntos atsiimamos pašte. Pašto paslaugų teikimo taisyklių 7.1.1.1.1 punkte nurodoma, kad paprastosios, sekamos korespondencijos siuntos, gavimo pranešimai ir kt. pristatomi gavėjams į tvarkingas gaunamųjų laiškų dėžutes, pašto dėžutes, pašto siuntų dėžes nereikalaujant parašo. Šių taisyklių 7.1.1.1.2 punkte nurodoma, kad registruotosios, įvertintosios korespondencijos siuntos pristatomos gavėjui nurodytu adresu vieną kartą ir įteikiamos pasirašytinai, o jei gavėjo nerandama – korespondencijos siunta gali būti įteikiama pilnamečiam šeimos nariui arba gavėjo įgaliotam asmeniui. Nepavykus pristatyti registruotosios / įvertintosios korespondencijos siuntos, pašto siuntinio, gavėjas apie gautą pašto siuntą informuojamas Siuntos gavimo pranešimu, pristatomu į gavėjo gaunamųjų laiškų dėžutę, pašto siuntų dėžę, el. paštu arba SMS žinute (Pašto paslaugų teikimo taisyklių 7.1.1.1.4 punktas).

Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reguliavimą, darytina išvada, kad pareiga sudaryti tinkamas sąlygas pašto siuntų pristatymui tenka tiek pašto paslaugų teikėjui – Lietuvos paštui, tiek pačiam gavėjui – Pareiškėjai. Nagrinėjamu atveju Pareiškėjos nurodytos aplinkybės dėl neįrengtos gaunamųjų laiškų dėžutės gali turėti įtakos korespondencijos pristatymui tinkamai ir laiku, kadangi teisės aktai aiškiai numato gavėjo pareigą tokią dėžutę įsirengti.

Kita vertus, pašto paslaugų teikėjas, nepavykus įteikti siuntos, turi pareigą informuoti gavėją apie siuntos gavimą kitais būdais, įskaitant elektronines ryšių priemones, tačiau Pareiškėja nepateikė pakankamai duomenų, kad ši pareiga sistemingai nebūtų vykdoma ar kad būtų pažeistos teisės aktuose nustatytos pristatymo procedūros. Todėl, įvertinus visas nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad nors Pareiškėja susidūrė su praktiniais nepatogumais naudojantis pašto paslaugomis, nagrinėjamu atveju nėra pakankamo pagrindo teigti, jog šie nepatogumai kilo dėl diskriminacijos dėl negalios.

Taip pat Bendrovė nurodė, kad klientus (įskaitant klientus su negalia), gyvenančius kaimiškose vietovėse ar miesteliuose, aptarnauja mobilusis laiškininkas. Iš viešai prieinamos informacijos nustatyta, kad ši paslauga yra nemokama. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Lietuvos paštas yra numatęs alternatyvų pašto paslaugų teikimo būdą, skirtą užtikrinti paslaugų prieinamumą asmenims, kurie dėl objektyvių priežasčių negali atvykti į pašto skyrių. Todėl vertintina, kad tokia priemonė iš esmės sudaro galimybes Pareiškėjai gauti pašto paslaugas jai patogesniu būdu.

Bendrovė taip pat nurodė, kad norint gauti siuntas į gavėjo pageidaujama paštą, klientai taip pat gali pasinaudoti ir kitomis Bendrovės teikiamomis paslaugomis, t. y. siuntų siuntimas su nuoroda „Iki pareikalavimo“, LP EXPRESS paštomatų paslaugos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Lietuvos paštas sudaro papildomas galimybes klientams pasirinkti jiems patogesnę siuntų gavimo būdą, nepriklausomai nuo priskirto pašto skyriaus.

Diskriminacija nustatoma tuomet, kai asmuo atsiduria blogesnėje padėtyje būtent dėl tam tikro Lygių galimybių įstatyme nustatyto pagrindo, šiuo atveju – negalios. Tyrimo metu nenustatyta, kad Bendrovė nevykdytų savo, kaip paslaugų teikėjos, pareigų. Taip pat nenustatyta, kad Pareiškėjos atžvilgiu būtų taikytos kitokios ar mažiau palankios sąlygos nei kitiems asmenims vien dėl jos negalios.

Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju nėra pakankamo pagrindo konstatuoti diskriminacijos dėl negalios.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, formuodamas teismų praktiką dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) normų, reglamentuojančių įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą, aiškinimo bei taikymo, ne kartą yra pažymėjęs, kad įrodymų vertinimas pagal CPK 185 straipsnį reiškia, jog bet kokios informacijos įrodomąją vertę nustato teismas pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais. Pagal CPK 176 straipsnio 1 dalį, įrodinėjimo tikslas – tai teismo

įsitikinimas, pagrįstas byloje esančių įrodymų tyrimu ir įvertinimu, kad tam tikros aplinkybės, susijusios su ginčo dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja, t. y. faktą galima pripažinti įrodytu, jeigu byloje esančių įrodymų, kuriuos visapusiškai įvertino teismas, pagrindu susiformuoja teismo įsitikinimas, kad faktas buvo. Įrodinėjimo proceso baigiamasis etapas yra įrodymų įvertinimas. Įvertindamas įrodymus, teismas turi įsitikinti, ar pakanka įrodymų reikšmingoms bylos aplinkybėms nustatyti, ar tinkamai šalims buvo paskirstyta įrodinėjimo pareiga, ar įrodymai turi ryšį su įrodinėjimo dalyku, ar jie leistini, patikimi, ar nebuvo pateikta suklastotų įrodymų, ar nepaneigtos pagal įstatymus nustatytos prezumpcijos, ar yra prejudicinių faktų; taip pat reikia įvertinti kiekvieną įrodymą ir įrodymų visetą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. vasario 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-98/2008; 2010 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2010).

Vadovaujantis išdėstytu, konstatuotina, kad nėra duomenų, leidžiančių teigti, jog Bendrovė nevykdė arba netinkamai vykdė paslaugų teikėjo pareigas, numatytas Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 5 punktu,

lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a :

1. Pripažinti skundą nepagrįstu, nepasitvirtinus jame nurodytiems pažeidimams.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir AB Lietuvos paštą.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Regiono apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė